

Om prøver i læreruddannelsen (LU13)

Dette dokument redegør for Styrelsen for Videregående Uddannelsers gældende fortolkning af prøveregler i læreruddannelsen fra 2013. Prøvereglerne er beskrevet i §§ 18-22 i læreruddannelsesbekendtgørelsen, BEK nr. 593 af 1. maj 2015 (nedenfor betegnet 'bekendtgørelsen').

Derudover gælder relevante bestemmelser fra eksamensbekendtgørelsen, karakterbekendtgørelsen og adgangsbekendtgørelsen.

Dokumentet behandler følgende emner:

- a) Prøvernes formål
- b) Moduler og kompetencemålsprøver
- c) Delprøver
- d) Bestemmelsen om demonstreret undervisningskompetence

Ad a. Prøvernes formål

I henhold til bekendtgørelsen findes der overordnet to typer prøver i læreruddannelsen: kompetencemålsprøver og modulprøver. Hver prøvetype har sit formål.

Formål med prøver i kompetencemål (kompetencemålsprøver)

Prøver i kompetencemålene varetager følgende formål:

- Bekendtgørelsen kræver, at den studerende har bestået et bestemt antal kompetencemålsprøver som én af forudsætningerne for, at den studerende kan blive tildelt professionsbachelorgraden som lærer i folkeskolen. Kompetencemålsprøverne har således til formål at sikre, at den studerende har opfyldt et formelt krav til gennemførelsen af uddannelsen. De formelle krav til beståede prøver er:
 1. Almen dannelse (1 prøve)
 2. Pædagogik og lærerfaglighed (2 prøver)
 3. Undervisningsfag (mindst 2 prøver)
 4. Praktik (3 prøver)
 5. Bachelorprojektet (1 prøve)
- Indholdsmæssigt er kompetencemålsprøvernes formål at dokumentere, i hvilken grad den studerende opfylder kravene til beherskelsen af de færdigheds-

1. september 2015

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Bredgade 43
1260 København K
Tel. 7231 7800
Fax 7231 7801
Mail uds@uds.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Ref.-nr. 15/017801-02

og vidensmål, som er beskrevet for det relevante kompetencemål, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 1 og 2.

- For prøver i undervisningsfagernes kompetencemål gælder det endvidere, at formålet er at sikre, at den studerende kan demonstrere kompetence til at varetage undervisningen i det pågældende fag i folkeskolen, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 3.

Formål med modulgodkendelse ved prøver i moduler (modulprøver)

Prøver i moduler varetager følgende formål:

Bekendtgørelsen kræver, at den studerende har fået godkendt moduler svarende til 240 ECTS point (inkl. evt. merit), for at den studerende kan blive tildelt professionsbachelorgraden som lærer i folkeskolen. I henhold til bekendtgørelsen fastlægges betingelserne for godkendelse af ét eller en flerhed af moduler i studieordningen. Godkendelsen kan enten ske på baggrund af opfyldelsen af objektive kriterier *eller* ved en prøve med hjemmel i eksamensbekendtgørelsen (i.e. modulprøve).

- Indholdsmæssigt *kan* modulprøver anvendes selektivt til at vurdere, hvorvidt de studerende behersker de færdigheder og den viden, som har været målet for studieaktiviteten på et modul eller en flerhed af moduler.

Modulprøven skal relatere sig til det faglige indhold, som er blevet behandlet på modulet eller den flerhed af moduler, som modulprøven er tilknyttet.

Der er ikke krav om, at modulprøven skal benytte målformuleringer hentet fra kompetencemålene for fag eller fagområder, som modulet kvalificerer til.

Ad. b. Moduler og kompetencemålsprøver

Læreruddannelsens kompetencemål beskriver via færdigheds- og vidensmål de forventninger, der stilles til den studerendes kompetencer, som peger ud af uddannelsen og over i professionen. De konkrete moduler og deres sammensætning og omfang udgør den vej, som læreruddannelsen tilrettelægger for at gøre de studerende i stand til at beherske de forventede kompetencer.

Med andre ord er kompetencemålene de centralt og fælles formulerede mål for uddannelsen, og modulerne er den eller de lokale veje, som studieordningen understøtter for at kunne nå målet.

Det betyder, at moduler og kompetencemålsprøver i bekendtgørelsens optik er strukturelt afkoblede. Med andre ord er der ikke knyttet bestemte moduler til bestemte prøver i kompetencemål, og bestemte prøver i kompetencemål påkræver ikke et bestemt modulindhold eller omfang.

Nogle studerende vil fx have gennemført modul af A, B og C på i alt 30 ECTS point for at komme frem til kompetencemålsprøve X, mens andre studerende har gennemført modul D, E, F og G på i alt 40 ECTS point forud for samme kompetencemålsprøve. I forhold til kompetencemålsprøven er alle studerende betragtet som

lige, både hvad angår eksamensgrundlag og kriterier for vurdering af deres præstation. Ved bedømmelsen af den studerendes præstation ved kompetencemålsprøven skal der således ikke tages stilling til, hvilke og hvor mange kvalificerende moduler den studerende har taget forud for prøven.

I studieordningens institutions- og fællesdel er der mulighed for at fastsætte bestemmelser om obligatoriske moduler for et givent fag eller fagområde (fx de såkaldt nationale moduler), herunder bestemmelser om særlige godkendelseskrav til modulet (fx de såkaldt nationale modulprøver).

Modulkravene til at indstille sig til kompetencemålsprøven i et fag eller fagområde er reguleret i studieordningens institutionsdel.

Ad. c. Delprøver

I henhold til bekendtgørelsen *skal* kompetencemålsprøverne i undervisningsfagene bestå af flere delprøver, og kompetencemålsprøverne i lærerens grundfaglighed *kan* bestå af flere delprøver.

En delprøve er en distinkt prøveaktivitet, der udgør én af flere dele af ét samlet bedømmelsesgrundlag. En delprøve kan antage forskellige grundformer, fx mundtlig, skriftlig, praktisk eller en kombination heraf. Det er et anliggende for studieordningens fællesdel, hvilke delprøver en given kompetencemålsprøve skal bestå af.

Formålet med flere delprøver er, at man ved hjælp af forskelligartede prøveaktiviteter kan belyse den studerendes præstation fra flere perspektiver og i forskellige modi. Dermed kan bedømmerne med større sikkerhed vurdere i hvilken grad den studerende opfylder de krav, som er beskrevet i kompetencemålene.

Sammenhæng mellem delprøverne

En given prøvning af en studerende skal ikke teste den studerende i samtlige færdigheds- og vidensmål under det relevante kompetencemål. Tilsvarende er det ikke forventningen, at den studerende i løbet af et givent prøveforløb berører alle færdigheds- og vidensmål, som kompetencemålet består af. Men delprøverne skal i princippet samlet set kunne adressere alle kompetencemålets færdigheds- og vidensmål.

Da delprøverne er en del af samme bedømmelsesgrundlag, må de enkelte delprøver gerne adressere samme færdigheds- og vidensmål flere gange og på tværs af delprøverne.

Delprøverne skal desuden være tilrettelagt således, at det er tydeligt for den studerende, hvad der forventes ved hver enkelt delprøve, og hvordan de enkelte delprøver udgør et meningsfuldt hele i forhold til fagets eller fagområdets kompetencemål. Det kan fx ske ved, at et indholdsmæssigt genstandsfelt viderebehandles i forskellige delprøver under den samme kompetencemålsprøve.

Bedømmelse

En kompetencemålsprøve udgør ét integreret bedømmelsesgrundlag, og den studerendes præstation på tværs af delprøverne udgør én samlet præstation.

En delprøve udgør ikke i sig selv et selvstændigt bedømmelsesgrundlag.

For bedømmelsen af prøver med delprøver gælder det:

1. Censor og eksaminator skal ikke drøfte den studerendes præstation, før alle delprøver er gennemført, og prøveforsøget er afsluttet.
2. Der skal ikke gives delbedømmelser (fx karakter) for hver delprøve. En studerende kan derfor ikke 'dumpe' en delprøve.
3. Den studerendes prøveforsøg kan ikke afbrydes på baggrund af den faglige præstation i en delprøve.
4. Bedømmelsen af, i hvilken grad den studerende opfylder kompetencemålene, sker på baggrund af den samlede præstation på tværs af delprøverne. Den endelige karakter skal derfor ikke beregnes som et gennemsnit af præstationerne i delprøverne.
5. Den studerende har krav på feedback på præstationens hovedelementer og den samlede præstation

Styrelsen for Videregående
Uddannelser

Skriftlige delprøver og sygdom

Delprøver baseret på en skriftlig prøveform (eller andre prøveformer med et finit og afgrænset produkt) skal gemmes, hvis den studerende bliver syg (eller på anden måde er lovligt udeblivende) ved en efterfølgende delprøve. I dette tilfælde er det blot den eller de efterfølgende delprøver, som skal afsluttes for at færdiggøre prøveforsøget.

Såfremt den studerende udebliver fra en efterfølgende delprøve uden lovlig grund, skal dette betragtes som en afbrudt prøve, og den studerende har dermed brugt ét prøveforsøg.

Ad. d. Bestemmelsen om demonstreret undervisningskompetence

Med revisionen af bekendtgørelsen i 2015 blev bedømmeskriteriet for kompetencemålsprøverne i undervisningsfagene skærpet, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 3. Her af fremgår det, at:

"Målet for prøven i undervisningsfagernes kompetencemål, jf. bilag 2, er at vurdere, om den studerende demonstrerer undervisningskompetence i det pågældende fag i folkeskolen."

Som beskrevet under punkt a ovenfor, så retter kompetencemålsprøven sig mod de færdigheder og den viden, som er de centrale for at kunne fungere i skolens praksis. For undervisningsfagene gælder det, at kompetencemålsprøven skal vise, hvorvidt og i hvilken grad den studerende behersker de færdigheder og den viden, der er krævet for at fungere som en kompetent underviser i folkeskolen i det pågældende fag.

Under hensyn til dette formål med kompetencemålsprøven for undervisningsfagene skal bestemmelsen i § 21, stk. 3, ses som et supplement til karakterbekendtgørelsens redegørelse for den laveste bestå-karakter '02', som "gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets, fag- eller uddannelseselementets mål."

§ 21 stk. 3, giver hjemmel til, at den studerende kan gives karakteren '00' eller '-3', dvs. en ikke-bestået bedømmelse, såfremt den studerende ved sin præstation ikke demonstrerer at være kompetent til at undervise i det pågældende fag i skolen. Denne vurdering kan foranlediges af, at den studerende på selv få kritiske punkter demonstrerer grundlæggende mangel på færdigheder og/eller viden, som vurderes helt centrale for at kunne varetage undervisningen i faget i folkeskolen.

Denne vurdering kan ske desuagtet den studerendes øvrige præstation ved prøven.

Hvis bestemmelsen finder anvendelsen ved en bedømmelse, er det vigtigt, at der ved den efterfølgende feedback på den studerendes præstation betones, hvilke grundlæggende fejl og mangler, som giver anledningen til, at den studerende gives karakteren '00' eller '-3' med henvisning til § 21, stk. 3.